

Милча Мадих

**Здравко Ранковић, ВАЉЕВСКЕ ГИМНАЗИЈЕ 1869–2004,
Колубара и Фондација Ваљевске гимназије, Ваљево 2004. 199**

Књига о ваљевским гимназијама од првих покушаја оснивања, преко приватне гимназијске реалке са два разреда, државне мале Реалке и свих промена кроз које је у прошлости пролазила у свом развоју до садашње модерне средњошколске образовне установе са истакнутим и запаженим учешћем у културном животу града.

Књига је компоновна тематско-хронолошки из више целина вештим коришћењем архивских докумената, објављене литературе и за ову прилику сачињених текстова које је приредио Здравко Ранковић текстове уредио Зоран Јоксимовић и технички опремио Милан Марковић.

Уводник књиге представља летопис школе са најважнијим догађајима из њене богате прошлости од оснивања до данашњих дана. Документовано и сажето хронолошки су забележени значајни датуми у настајању и развојном путу најзначајније просветне а по много чему и културне установе током скоро тринаест и по деценија њеног постојања и деловања у овој средини.

У тематском блоку посвећеном школској библиотеци, упоредно са настанком и развојем школе, представљен је и развој гимназијске библиотеке, ђачке књижнице, књижнице школских учбеника, Приватне женске гимназије у међуратном и поратном периоду. Подаци о књижном фонду, броју и структури књига према областима и поређење са стањем у гимназијским библиотекама других градова у Србији, упечатљиво говоре о бризи ваљевских гимназија о опремању школске библиотеке најважнијом литературом за успешно остваривање образовног процеса и држање ко-

рака са савременим достигнућима у свим наставним областима, науке и културе.

У тематским поглављима о музици и театру, посвећена је одговарајућа пажња, областима културе које су имале истакнуто место у настави и ваннаставним активностима и изузетно запажену улогу у укупном културном животу града и шире друштвене средине. Подаци о наставницима, њиховој улози и доприносу у овим областима, документовано су презентовани уз навођење најзначајнијих представа које су оставиле дубок траг у колективној свести ове средине и оствариле значајну улогу у неговању навика и потреба код грађана Ваљева и његове околине за овом врстом уметности.

У поглављу књиге о директорима ваљевских гимназија, представљени су биографски подаци и акцензован значајан допринос свакога појединачно у развоју школе, илустроване фотографијама где год је било могуће прибавити их. Посебно поглавље у књизи посвећено је Живораду Грбићу, професору и најзначајнијем педагогу и музичару међу Ваљевцима.

Поглавље књиге: „Сведочанства“ садржи више занимљивих прилога из прошлости школе од њеног оснивања, односа са градском и у широм срдином, политичким превирањима, прославама и наградама које је ова Ваљевска школа у својој пребогатој историји добијала.

Књига је илустрована фотографијама значајних личности, догађаја, факсимилима докумената из богате прошлости ове за ваљевску средину најзначајније просветно-културне установе. Списак коришћене литературе и извештаја о раду школе у припреми изради књиге, наведен на њеном крају, сведочи о озбиљности и темељном приступу приређивача задатој теми.